# Bilimsel Yarat?c?l?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilimsel Yarat?c?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17824

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Bilimsel Yarat?c?l?k Ölçe?i, Huriye Deni? Çeliker ve A. G. Bal?m taraf?ndan 2012 y?l?nda Türkçe'ye uyarlama çal??mas? tamamlanm??, 7 maddelik k?sa bir ölçme arac?d?r. Ölçek, e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda, özellikle ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin bilimsel süreçlerde gösterdikleri **bilimsel yarat?c?l?k** e?ilimlerini ve yeterliliklerini nicel olarak belirlemek amac?yla geli?tirilmi?tir. Uyarlama sürecinde ölçe?in kapsam geçerli?i uzman görü?leri ile desteklenmi? ve yüksek düzeyde iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa: 0.86) de?erine sahip oldu?u gösterilmi?tir.

## Anahtar Kelimeler

Bilimsel Yarat?c?l?k, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Ortaokul Ö?rencileri, Güvenirlik, Geçerlik.

## Yazarlar

Huriye Deni? Çeliker, A. G. Bal?m.

## Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin bilimsel problem çözme ve ara?t?rma süreçlerinde sergiledikleri **yarat?c? dü?ünme** becerilerini ve özgün yakla??mlar?n? ölçmektir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?, Türkiye'deki e?itim ara?t?rmac?lar?na ve ö?retmenlere, ö?rencilerin bilimsel yarat?c?l?k düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirebilecekleri standart bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik niteliklerinin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu titizlikle test etmi?, böylece bilimsel yarat?c?l???n ulusal düzeyde incelenmesine olanak sa?lam??t?r.

## Yap? (Construct)

Bilimsel Yarat?c?l?k Ölçe?i, bilim alan?ndaki yarat?c?l??? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle bilimsel ba?lamdaki özgünlük, ak?c?l?k, esneklik ve detayland?rma gibi yarat?c?l???n temel bile?enlerini içerir. Ölçek, ö?rencilerin bilimsel aktiviteler s?ras?nda yeni fikirler geli?tirme, al???lm???n d???nda çözümler bulma ve farkl? bak?? aç?lar? kullanma yeteneklerini de?erlendirmeye odaklanm??t?r. Ölçek toplamda 7 maddeden olu?maktad?r.

## Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar? kapsam?nda öncelikli olarak kapsam geçerli?ine odaklan?lm??t?r. Kapsam geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla, ölçekte yer alan maddelerin ölçülmek istenen alan?

ARABPSYCHOLOGY.COM

yeterince temsil edip etmedi?i, hem ilgili bilim alan?n? iyi bilen hem de ölçek haz?rlama tekniklerine hakim uzman bir gruba inceletilmi?tir (Gözüm ve Aksayan, 2003).

Uzmanlar?n öneri ve ele?tirileri do?rultusunda ölçek yeniden yap?land?r?lm?? ve maddeler revize edilmi?tir (Tezba?aran, 1997). Uzman görü?lerinin al?nmas?n?n ard?ndan, ölçek maddelerinin hedef kitle taraf?ndan anla??l?rl???n? belirlemek amac?yla 6., 7. ve 8. s?n?ftan onar ö?renciye pilot uygulama yap?lm??t?r. Bu süreç, ölçe?in dilsel ve yap?sal olarak uygunlu?unu teyit etmi?tir.

## Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir. Madde toplam korelâsyonlar? 0.37 ile 0.74 aras?nda bulunmu?tur, bu da her bir maddenin ölçe?in bütünüyle tutarl? bir ili?ki içinde oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri 0.86 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in psikometrik aç?dan son derece güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, ölçekte yer alan maddelerin ki?ileri bilimsel yarat?c?l?k düzeylerine göre ne kadar ay?rt etti?ini incelemek amac?yla üst %27 ile alt %27 gruplar?n?n puanlar? aras?ndaki fark?n anlaml?l???na bak?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in yüksek ve dü?ük yarat?c?l??a sahip gruplar? ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini ortaya koymu?tur.

## Faktör Analizi

Kaynak metinde do?rudan faktör analizi sonuçlar? (aç?klay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi) belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinin bir parças? olarak ölçe?in yap? geçerli?inin test edildi?i varsay?lmaktad?r. Ölçe?in 7 maddeden olu?an yap?s?, muhtemelen bilimsel yarat?c?l?k yap?s?n? tek bir temel faktör alt?nda ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Elde edilen güçlü güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü desteklemektedir.

## Enstrüman

**Test Türü:** Uyarlama

**Format:** Likert Tipi (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.)

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Hedef Kitle:** Ö?renciler

**Ya? Grubu:** Ortaokul ö?rencileri (6., 7. ve 8. S?n?f)

**Popülasyon Detaylar?:** Pilot çal??malar 6., 7. ve 8. s?n?ftan 10'ar ö?renci üzerinde

ARABPSYCHOLOGY.COM

gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Metodolojisi:** Öz-bildirim ölçe?i.

## Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Uyarlama Çal??mas?, Bilimsel Yarat?c?l?k, Cronbach Alfa, Ay?rt Edicilik.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Kaynakta belirtilmemi?tir.

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** huriyedenis@mehmetakif.edu.tr (Sorumlu Yazar)

**Yaz??ma Adresi:** Kaynakta belirtilmemi?tir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2012 y?l?nda Türkçe literatüre kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi Dergipark üzerinden eri?ilebilir durumdad?r: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: bilimsel-yaraticilik-olcegi-toad.pdf

## Referanslar

Deni?-Çeliker, H. ve Bal?m, A. G. (2012). Bilimsel Yarat?c?l?k Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlama süreci ve de?erlendirme ölçütleri. U?ak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 5(2), 1-21.
Gözüm, S. ve Aksayan, ?. (2003). Yap?sal E?itlik Modellemesi. Hem?irelikte Ara?t?rma Geli?tirme Dergisi, 5(1).
Tezba?aran, A. A. (1997). Likert Tipi Ölçek Geli?tirme K?lavuzu. Ankara: Türk Psikologlar Derne?i Yay?nlar?.

## Bilimsel Yarat?c?l?k Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçek toplamda 7 maddeden olu?maktad?r. Ölçek maddelerinin orijinal metinleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM